

	<p>Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка</p> <p>Фізико-математичний факультет Кафедра комп'ютерних наук</p> <p>Силабус навчальної дисципліни</p> <p>РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ОЛІМПІАДНИХ ЗАДАЧ З ІНФОРМАТИКИ</p>
---	--

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ОЛІМПІАДНИХ ЗАДАЧ З ІНФОРМАТИКИ Мова викладання – українська		
Викладачі	Моцик Ростислав Васильович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри комп'ютерних наук		
Профайл викладачів	https://cs.kpnu.edu.ua/2019/11/04/motsyk-rostyslav-vasylovych/		
E-mail:	motsyk@kpnu.edu.ua		
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=25385		
Консультації	Моцик Р.В.	Четвер 14.20-16.00	Аудиторія 14, навчальний корпус № 4 (вул. Симона Петлюри, буд. 1 а)

2. Анотація до курсу

Освітня компонента «Розв'язування олімпіадних задач з інформатики» вивчається в першому семестрі. В процесі вивчення дисципліни розглядаються теоретичні знання та практичні навички з оволодіння основами підготовки та проведення олімпіад з програмування, інформатики та інформаційних технологій, методика розв'язування олімпіадних задач з інформатики, методика підготовки учнів до розв'язування олімпіадних задач з програмування, інформатики та інформаційних технологій; аналіз задачі, та її умови, побудови математичної моделі; технології аналізу алгоритмів, реалізації алгоритму мовою програмування та тестування програми-розв'язку, стратегії поведінки під час змагання; проведення досліджень у цій галузі, здійснення інновацій.

3. Мета і завдання курсу

Метою вивчення освітньої компоненти “Розв'язування олімпіадних задач з інформатики” полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти з основними

типами задач із параметрами; вивчення основних методів розв'язування олімпіадних задач; розвиток навичок творчого дослідження та математичного моделювання різних задач.

4. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Рік навчання	1
Семестр навчання	1
Кількість кредитів ЄКТС	3
Загальний обсяг годин	90
Кількість годин навчальних занять	36
Лекційні заняття	8
Практичні заняття	0
Семінарські заняття	0
Лабораторні заняття	28
Самостійна та індивідуальна робота	54
Форма підсумкового контролю	Залік

5. Статус дисципліни: обов'язкова освітня компонента професійної підготовки.

6. Передумови для вивчення дисципліни є вивчення таких дисципліни:

Шкільний курс інформатики, математична логіка, теорія алгоритмів та структури даних, методи оптимізації, програмування, методи обчислень.

7. Програмні компетентності навчання:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми дослідницького та інноваційного характеру у сфері професійної діяльності або галузі знань, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій, застосування теорій та методів педагогіки, математики та інформатики.

Загальні компетентності

ЗК 04 Здатність чітко формулювати завдання і проявляти наполегливість щодо їх виконання.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності

СК 06 Здатність застосовувати математичні методи, цифрові та програмні засоби для дослідження та аналізу складних прикладних і наукових задач.

СК 09 Здатність до аналізу та узагальнення даних, отриманих за допомогою використання технологій пошукових систем за допомогою методів інтелектуального аналізу даних і текстів.

СК 10 Здатність ефективно використовувати методики навчання математики та інформатики у закладах загальної середньої освіти, комп'ютерно-інформаційні технології в освітньому процесі.

СК 13 Здатність вміло організувати позааудиторну роботу з математики та інформатики.

8. Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПРН 04 Володіти психолого-педагогічними знаннями, необхідними для розв'язування професійних задач в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 07 Володіти методиками і технологіями навчання математики та інформатики в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 09 Знати методи побудови алгоритмів розв'язування задач з інформатики та методики їх ефективного оцінювання.

ПРН 10 Володіти методикою підготовки учнів до предметних олімпіад та конкурсів в закладах загальної середньої освіти.

9. Засоби діагностики результатів навчання: контроль засвоєння теоретичних знань (опитування на лабораторних заняттях); контроль за виконанням самостійної роботи студентів (опитування на лабораторних заняттях); залік.

10. Програма навчальної дисципліни

№	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
		усього	у тому числі				
			Лк	пз	лаб	інд	с.р.
	Змістовий модуль 1. Розв'язування олімпіадних задач з інформатики						
1	Тема 1. Математичні основи програмування	16	2		4		10
2	Тема 2. Техніка програмування <i>Основи мови програмування (Паскаль, С++). Масиви. Рядки. Робота з файлами. Рекурсія. Довга арифметика. Зберігання інформації в динамічній пам'яті.</i>	24	2		8		14
3	Тема 3. Алгоритми, методи та принципи вирішення завдань <i>Поняття складності алгоритм. Алгоритми пошуку та сортування. Рішення задач методом перебору варіантів. Обчислювальна геометрія та числові методи. Принцип динамічного програмування. Жадібні алгоритми. Теорія графів. Алгоритми на графах. Лексичний і синтаксичний аналіз, Завдання з "родзинками".</i>	26	2		8		16
4	Тема 4. Олімпіади з інформатики	24	2		8		14

	<i>Правила проведення олімпіад з програмування. Типові помилки та налагодження програм. Прийоми олімпіадчика</i>					
	Разом годин	90	8		28	54

Форми поточного та підсумкового контролю:

Форми поточного контролю: усний контроль на лабораторних заняттях (опитування, виконання практичних завдань); контроль за самостійною роботою (опитування на практичних заняттях).

Форма підсумкового контролю: залік.

11.Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання результатів. Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється згідно «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами та доповненнями)» (https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view).

12.РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ЗМІСТОВИМИ МОДУЛЯМИ :

Поточний контроль (100 балів)	Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)	100
Поточний контроль	
100 балів	

Поточний контроль на практичних заняттях оцінюється за 12-бальною шкалою.

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок на навчальних заняттях.

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить

		спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання завдань, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями з курсу, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його, провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі. Здобувач переважно дотримується принципів академічної доброчесності.
	5	Здобувач вищої освіти знає та розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять (однак з деякими помилками); робить прості розрахунки за алгоритмом, але деякі висновки не логічні, не послідовні.
	6	Здобувач вищої освіти може поверхнево аналізувати задачу, робить певні висновки; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв’язування завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно та логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв’язки між ними; вміє застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може застосувати знання в деяких нестандартних задачах, правильно використовувати термінологію.
	8	Знання здобувача вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна,

		обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно розв'язувати нестандартні задачі, що не викликають значних зусиль.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання для розв'язування нестандартних задач, вміє аналізувати та систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки; має сформовані типові навички.
Високий (творчо професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; робить аргументовані висновки; розв'язує творчі завдання.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в освітній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; уміє ставити і розв'язувати проблеми.

Здобувач вищої освіти, знання, уміння і навички якого під час навчальних занять оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Самостійна робота

Засвоєння навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання, перевіряється на лабораторних заняттях.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Національна шкала оцінювання
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
75-81	C	
67-74	D	Задовільно

35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Під час опанування курсу необхідно обов'язково дотримуватися норм етичної поведінки та академічної доброчесності, передбачених «Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція)»

(<https://drive.google.com/file/d/1LIOReajanExMEnG2DvgdaFNACYWU00UL/view>).

Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти регламентується «Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція)»

(<https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>).

В умовах, коли можливості фізичного відвідування занять здобувачами вищої освіти обмежені або відсутні з причин непереборної сили (форс-мажорні обставини), поточний і семестровий контроль здобувачів вищої освіти здійснюється згідно з «Порядком організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)»

(https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна: проєктор; екран, дошка, креслярські інструменти.

14.Рекомендована література

Основна література:

1. Печорін М.К. Основи дискретної математики. Підручник. К.: Наукова думка, 2022. – 579 с.
2. Кнут Дональд Эрвин. Искусство программирования, том 1. Основные алгоритмы, 3-е изд.: Пер. с англ.: Уч. пос. Харьков.: Изд. дом "Вильямс", 2020. 720с., ил. Парал. тит. англ.
3. Кнут Дональд Эрвин. Искусство программирования, том 2. Получисленные алгоритмы, 3-е изд.:Пер. с англ.: Уч. пос. Харьков.: Изд. дом "Вильямс", 2020. 832с., ил. Парал. тит. англ.
4. Кнут Дональд Эрвин. Искусство программирования, том 3. Сортировка и поиск, 2-е изд.: Пер. с англ.: Уч. пос. Харьков.: Изд. дом "Вильямс", 2021. 832с., ил. Парал. тит. англ.
5. Чуб О.Т., Коба В.І. Збірник вправ з курсу „Алгоритми і математичні машини”. К. Радянська школа, 1966. 152 с.

Додаткова література:

1. Акимов О.Е. Дискретная математика: логика, группы, графы. Харьков.: Лаборатория Базовых Знаний, 2021. 376 с.
2. Віленкин Н.Я. Популярна комбінаторика. К.: Наука, 1975. 208 с.
3. Выхованец В.С. Теория автоматов: Учеб. Пособие для вузов.— Тирасполь, РИО ПГУ, 2021. 87 с.
4. Касаткин В.Н. Необычные задачи математики. Киев: Рад. шк., 1987. 128 с.
5. Кормен Т., Лейзерсон Ч., Риверт Р. Алгоритми: Побудова та аналіз / Пер. з англ. під ред. А.Шеня. К.: Наука 2022. 960 с.
6. Могилів А.В. та ін. Інформатика: Навч пос. для студентів педвузів / Під ред. Е.К.Хённера. К.: 2019. 816 с.
7. Хопкрофт Д., Мотвани Р., Ульман Дж. Введение в теорию алгоритмов, языков и вычислений, 2-е изд.: Пер. с англ. Харьков.: Издательский дом «Вильямс», 2022. 528 с.
8. Хромой Я.В. Математическая логика. К. Вища школа, 1983. 208 с.
9. Хромой Я.В. Збірник вправ і задач з математичної логіки. К. Вища школа, 1978. 160 с.
10. Эдельман С.Л. Математическая логика. – К.: Высшая школа, 1975. – 176 с.

15. Рекомендовані джерела інформації

1. MOODLE К-ПНУ імені ІВАНА ОГІЄНКА. – <http://moodle.kpnu.edu.ua/>